

Δεν αρκούν οι αρχές, οι αξίες και τα οράματα

Παρακολουθώ με ιδιαίτερη προσοχή το δημόσιο διάλογο που διεξάγεται στις εφημερίδες και σε sites, όπως το metarithmisi.gr, για την ανάγκη ενός νέου πολιτικού φορέα, ως ενδιάμεσου πόλου μεταξύ Ν.Δ. και ΣΥΡΙΖΑ.

Παρακολουθώ με ιδιαίτερη προσοχή τις απόψεις που διατυπώνονται για το τι πρέπει να αποφύγει ο νέος πολιτικός φορέας : τον λαϊκισμό, τις πελατειακές σχέσεις, την ασυδοσία της αγοράς και τον κρατισμό.

Παρακολουθώ με ιδιαίτερη προσοχή τις προτάσεις που διατυπώνονται για τις βασικές προγραμματικές επιλογές που πρέπει να περιέχει το πολιτικό πρόγραμμα του νέου φορέα : ενίσχυση της δημοκρατικών θεσμών, βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, αποτελεσματική δημόσια διοίκηση, αποκέντρωση με ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης, δίκαιο φορολογικό σύστημα, αναβάθμιση της παιδείας και στήριξη του κοινωνικού κράτους. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και το πόρισμα της Επιτροπής Διαλόγου και Θέσεων για τις Προοδευτικές Μεταρρυθμίσεις.

Φοβάμαι όμως ότι αυτός ο δημόσιος διάλογος, αυτές οι απόψεις και αυτές οι προτάσεις ενδιαφέρουν πια πολύ λίγους πολίτες, τους πολίτες που συνεχίζουν να εμπνέονται από ιδεολογικά πρότυπα ή νιώθουν συναισθηματικούς συνειρμούς με παλιότερες εποχές. Αλλά και αυτοί οι πολίτες όλο και λιγοστεύουν, γιατί συνειδητοποιούν ότι τελικά όλες αυτές οι λέξεις που χρησιμοποιούμε αποτελούν μια πολιτική “argot” και αφορούν την πολιτική κοινωνία και όχι την κοινωνία των πολιτών.

Με απλά λόγια, όλους όσους συνεχίζουμε να ασχολούμαστε με τον δημόσιο χώρο, ο κόσμος δεν μας ακούει, στην καλύτερη περίπτωση θεωρεί πως ασχολούμαστε με το χόμπυ μας και στη χειρότερη πως επιδιώκουμε την ικανοποίηση των προσωπικών συμφερόντων μας. Δεν αρέσουμε πια, όπως έλεγε και η Μελίνα Μερκούρη.

Είναι ανάγκη να αναγνωρίσουμε ότι οι ιδεολογικές αρχές, οι κοινωνικές αξίες και τα πολιτικά οράματα που ενέπνευσαν τα προηγούμενα χρόνια έχουν σήμερα μικρή απήχηση και ελάχιστα κινητοποιούν. Άλλωστε, γιατί θα έπρεπε οι πολίτες να μεταφράζουν τις αρχές, τις αξίες και τα οράματα, σε δημόσια πολιτική, σε κανονιστικό πλαίσιο και σε διοικητική πρακτική με χειροπιαστά αποτελέσματα για την καθημερινή ζωή τους και για το μέλλον το δικό τους και των παιδιών τους ;

Το στοίχημα σήμερα είναι το πώς θα αντιστοιχούμε σε αυτές τις αρχές, τις αξίες και τα οράματα, συγκεκριμένα και κατανοητά μέτρα πολιτικής, με μετρήσιμο αποτέλεσμα. Όσοι νομίζουν ότι αυτή είναι μια τεχνοκρατική προσέγγιση, δεν αντιλαμβάνονται ότι η τραυματισμένη κοινωνική συνείδηση των πολιτών αυτής της χώρας δεν μπορεί πια να γιατρευτεί με πολιτικό

βερμπαλισμό, έστω και τον πίο καλλιεπή. Ένα βερμπαλισμό που αρκούσε τα προηγούμενα χρόνια, αλλά με διαρκώς απομειούμενη αξιοπιστία, η οποία δέχτηκε σοβαρά πλήγματα από τα φαινόμενα διαφθοράς ορισμένων πολιτικών των παραδοσιακών κομμάτων εξουσίας και τη χαριστική βολή από τη «ρεαλιστική προσαρμογή» της «πρώτη φορά αριστεράς», που απογοήτευσε ένα μεγάλο μέρος των πολιτών που την ψήφισαν.

Δεν απορρίπτω την αναγκαιότητα μιας κοινωνικής αξίας που να εμπνέει και να κινητοποιεί, αλλά είναι πλέον αναγκαίο να προσδιορίσουμε σε τι διαφοροποιείται πρακτικά από τους άλλους δύο σημερινούς πόλους του πολιτικού συστήματος ο τρίτος πόλος, ο οποίος επιχειρεί να εκφράσει τη σύγχρονη κεντροαριστερά, το προοδευτικό κέντρο, την πολιτική οικολογία, την ανανεωτική δημοκρατική αριστερά, τη σοσιαλδημοκρατία. Η ιστορία αυτών των πολιτικών ρευμάτων δεν εγγυάται, από μόνη της, τις απαντήσεις που απαιτούν τα σύγχρονα προβλήματα, που είναι προβλήματα μιας δομικής οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, η οποία συνοδεύεται και από κρίση πολιτικής αντιπροσώπευσης και επηρεάζεται καθοριστικά από την παγκοσμιοποίηση.

Αυτός λοιπόν ο προβληματισμός, βρίσκει μερικές φορές φωτεινά ανοίγματα στο δημόσιο διάλογο, όπως το πρόσφατο άρθρο του Κωνσταντίνου Σοφούλη στις 27.10.2016 στο metarithmisi.gr με τίτλο «Για τον πραγματισμό της Ελληνικής Σοσιαλδημοκρατίας», στο οποίο περιγράφει ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της σημερινής κρίσης, την ανεργία και ιδιαίτερα την ανεργία των νέων, που σωστά εκτιμά ότι δεν είναι πλέον προσωρινό, αλλά συστημικό φαινόμενο. Και αναζητά μια εξωοικονομική λύση στην «ανεργοποίηση», την οποία θα μπορούσε να δώσει η ελληνική σοσιαλδημοκρατία.

Επίσης, άλλο ένα πρόσφατο άρθρο, του Θεόδωρου Τσέκου στις 25.10.2016 στο metarithmisi.gr με τίτλο «Οι καιροί απαιτούν νέες μορφές σχεδιασμού πολιτικής», που προτείνει μια δομημένη δημοκρατική διαβούλευση ως εργαλείο πολιτικού σχεδιασμού της νέας σοσιαλδημοκρατίας.

Εκτιμώ ότι αρκούν πολύ λίγες αλλά συγκεκριμένες προτάσεις, που θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια συνεκτική δέσμη προγραμματικών δεσμεύσεων σε βασικά ζητήματα όπως :

- Η εμπέδωση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τη Δικαιοσύνη και τις Ανεξάρτητες Αρχές.
- Η στήριξη των επιχειρήσεων και των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.
- Η αντιμετώπιση της ανεργίας και της «ανεργοποίησης».
- Η οικολογική ισορροπία και η συμβολή στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Η κατοχύρωση της πρόσβασης των πολιτών στις Υπηρεσίες Υγείας.
- Ένα αποτελεσματικό Σύστημα Κοινωνικής Προστασίας των αδύνατων κοινωνικών ομάδων.

- Η δημιουργία αισθήματος ασφάλειας, από τη λειτουργία των Υπηρεσιών Ασφαλείας.
- Ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στην Εκπαίδευση όλων των βαθμίδων.
- Δημόσια Διοίκηση αποτελεσματική και φιλική στον πολίτη.

Ειδικά γι' αυτό το τελευταίο, που αφορά τη Δημόσια Διοίκηση περιλαμβανομένης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ενώ έχω εκπονήσει μια αναλυτική «Τριετή Στρατηγική Μεταρρυθμίσεων της Δημόσιας Διοίκησης»,¹ θα επιχειρήσω σε επόμενο άρθρο μου να προτείνω τις 3 – 4 κομβικές παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν καταλυτικά στη δημιουργία μιας αποτελεσματικής και φιλικής Δημόσιας Διοίκησης.

Όσον αφορά την κοινωνική αξία που θα μπορούσε να εμπνεύσει τους πολίτες, για να στηρίξουν ένα νέο πολιτικό εγχείρημα με τις παραπάνω προγραμματικές δεσμεύσεις, νομίζω ότι δεν μπορεί να είναι άλλη από την κοινωνική αλληλεγγύη.

¹ Μαΐστρος Π. (2016), *Μεταρρυθμίσεις ή Επικοινωνιακές Φωτοβολίδες ; Η Δημόσια Διοίκηση στην Τριετία 2016–2020*, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα.